

Suomalais-virolaisen kulttuurisäätiön vuosikertomus Vuosi 2022

SUOMALAIS-VIROLAINEN
KULTTUURISÄÄTIÖ

Sisältö

Yleistä

Säätiön toiminnan tarkoitus

Säätiö toiminta vuonna 2022

Apurahat

Viestintä

Yhteistyö ja edustus

Vuoden 2022 toiminnan tulokset

Säätiö hallinto ja henkilöstö

Säätiön talous

Säätiön sijoitustoiminta

Arvio säätiön talouden todennäköisestä kehityksestä ja riskeistä

Katse tulevaisuuteen

Koronavirukseen (Covid-19) ja Ukrainan sotaan liittyvien riskien vaikutukset säätiön toimintaan

Yleistä

Vuosi 2022 oli Suomalais-virolaisen kulttuurisäätiön kuudes toimintavuosi. Koronapandemian ja Ukrainan sodan vaikutukset ulottuivat myös kulttuurialalle voimakkaasti, tämä näkyi erityisesti säätiön saamien hakemusten melko vähäisessä määrässä (39 kpl). Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan alkoi helmikuussa, kesken säätiön kiireisintä hakuaikaa. Kulttuuritoimijat pelkäsivät uusia rajoituksia ja venäläisten yhteistyökumppaneiden tilalle oli etsittävä uudet partnerit. Kaikesta tästä huolimatta säätiö pystyi jakamaan tukea seitsemälle apurahan saajalle jakosumman ollessa suurempi kuin aikaisempina vuosina. Suomalais- virolaisen kulttuurisäätiön avustukset kohdistuivat viidelle eri kulttuurialalle, ensimmäistä kertaa mukana oli tanssi.

Säätiön toiminnan merkitys tulee ilmi silloin, kun säätiön hallitus ja hallintoneuvosto kohtaavat apurahansaajia. Vuonna 2022 säätiö tapasi neljä apurahansaajaa, jotka esittelivät hankkeitaan ja sitä, miten saatu apuraha on käytetty. Lisäksi säätiö edustajat pääsivät tutustumaan kolmeen tuettuun hankkeeseen niitä toteutettaessa; oopperat Lisbeta Helsingissä ja Lalli Tallinnassa sekä Turun Titanik-galleriassa esillä ollut näyttely My Bitter Sweet Frankenstein. Säätiön ja apurahansaajien välinen dialogi lisääntyi merkittävästi vuonna 2022, toteutuneet hankkeet ovat konkreettinen esimerkki säätiön toiminnan vaikuttavuudesta.

Säätiön toiminnan tarkoitus

Säätiön tarkoituksena on edistää Suomen ja Viron välistä kulttuuri- ja taidealojen yhteistyötä, molemminpuolista kielitaitoa sekä kulttuuriin liittyvää taloudellista toimintaa. Säätiö toteuttaa toiminnan tarkoitusta myöntämällä apurahoja Suomen ja Viron väliseen taide-, kulttuuri- ja koulutusyhteistyöhön. Apurahoja myönnetään yksityishenkilöiden tai yhteisöjen kulttuurihankkeisiin, jotka edistävät säätiön tarkoitusta. Säätiö voi jakaa myös stipendejä.

Säätiön toiminta vuonna 2022

Säätiön toimintahistoriassa vuosi 2022 oli sen tuloksekkain vuosi. Säätiö jakoi kaikkiaan 94 909 euroa seitsemälle eri hankkeelle (v. 2021 79 900 euroa viidelle hankkeelle).

Apurahat

Vuonna 2022 säätiö jakoi neljännen kerran apurahoja. Apurahahaku oli julkinen ja siitä ilmoitettiin Helsingin Sanomissa, Hufvustadsbladetissa, kulttuurilehti Sirpissä sekä Postimees-lehdessä Säätiön hakulinikka järjestettiin 17. helmikuuta Tallinnassa Suomen Viron-instituutin tiloissa. Suomessa säätiön toimitusjohtaja tapasi kaikki tapaamista toivoneet hakijat sovittuina ajankohtina. Määräikaan mennessä säätiölle lähetettiin 39 hakemusta (v. 2021 47 hakemusta). Säätiön hallitus päätti myöntää apurahat seuraavalle kuudelle hankkeelle:

1. Defunensemble, Ensemble for New Music Tallinn ja säveltäjä Mär-Matis Lill: 10 000 €

Defunensemblen teostilaukseen säveltäjä Mär-Matis Lilliltä. Teos esitetään vuoden 2023 aikana Tallinnassa, Helsingissä ja Kööpenhaminassa sekä nykymusiikkifestivaalilla Saksassa.

2. Kogo Galleria (Tartto): 12 409 €

My Bitter Sweet Frankenstein Body – näyttelyn järjestäminen Turun Titanik-galleriassa 3.-26.6.2022. Näyttelyssä oli teoksia yhdeksältä virolaiselta, latvialaiselta ja liettualaiselta taiteilijalta. Näyttelyn kuraatorina on Selda Pukite.

3. Alisson Kruusmaa: 7 500 €

Sellokonserton säveltäminen tilausteoksena Martti Rousille ja sinfoniaorkesterille. Teoksen ensiesitys on Turussa Olli Mustosen johtamana vuonna 2023. Teos tullaan kuulemaan lähivuosina useilla kansainvälisillä estradeilla.

4. Työryhmä Petri Laukka, Ari Turunen ja Erik Sepping: 10 000 €

Paha meri, hyvä meri – Itämeren ihmeellinen historia – tietokirjan kirjoittamiseen ja aineiston koontiin. Kirjaa elävöitetään digitaalisella tekniikalla ja sen tueksi rakennetaan www-sivusto. Teos julkaistaan 2023-24.

5. Runolaulu-Akatemia: 20 000 €

Suomalais-ugrilaisen kulttuuripääkaupunkivuoden 2023 ohjelman toteuttamiseen URALIC keskuksen (Viro) kanssa. Apurahalla kustannetaan mm. juhluvuoden avajaiset Kuhmossa, musiikkijuhla Sommelson esiintyjävierailuja, kansatieteellisten elokuvien viikon ohjelmaa, Ison

Karhun kantapäällä- tapahtuma sekä kansainvälinen konferenssi suomalais-ugrilaisesta lauluperinteestä

6. Tanssiryhmä Gruppen Fyra ja Fine5 Dance Theatre: 15 000 €

Nykytanssiryhmien kulttuurivaihtoon. Gruppen Fyran teosvierailu Tallinnassa sekä virolaisen tanssiryhmän vierailu Kaktus-tanssifestivaaleilla. Kaktus-festivaalin teemana on syksyllä 2022 Baltia meets Finland. Festivaalille järjestettiin avoin teoshaku, joka oli suunnattu baltialaisille ja suomalaisille tanssitaiteilijoille ja ryhmille, jotka halusivat kehittää yhteistyötä Baltian ja Suomen välillä.

Säätiön hallitus oli alun perin budjetoinut apurahoihin 100 000 euroa vuodelle 2022, mutta koska riittävän laadukkaita hakemuksia ei alun perin ollut, kuudelle yllä mainitulle hankkeelle jaettiin yhteensä 74 909 euroa ja jakamatta jäi noin 25 000 euroa. Tästä johtuen säätiön hallitus päätti ottaa käsittelyyn hakuajan ulkopuolella tulleen Birgitta-festivaalin hakemuksen ja myöntää Lalli-oopperaproduktiolle 20 000 euron avustuksen. Birgitta-festivaalin vuoden 2022 teemana piti olla Venäjä mutta Venäjän hyökkäyssodasta Ukrainaan johtuen teemamaa vaihtui helmi-maaliskuun vaihteessa Suomeksi. Birgitta-festivaalille säätiön haku aika oli mahdoton nopeasti muuttuneissa olosuhteissa.

Vuonna 2022 Suomalais-virolainen kulttuurisäätiö jakoi seitsemälle eri hankkeelle yhteensä 94 909 euroa.

Apurahansaajien kanssa solmittiin ennen apurahan maksamista yhteistyösopimus. Apurahojensaajat eivät kuulu säätiön hallituksen tai hallintoneuvoston lähipiiriin.

Viestintä

Säätiön verkkosivuille lisättiin apurahanhakijoille suunnattua ohjeistusta.

Säätiön apurahaviestinnässä tehtiin yhteistyötä Suomen ja Viron suurlähetystöjen sekä Suomen Viron-instituutin, Eesti Instituutin ja Viron kulttuuriministeriön kanssa.

Vuonna 2022 valmistui säätiön uusi esite, jota jaettiin yhteistyökumppaneille. Vuonna 2022 säätiö aloitti tiedottamisen Instagram-tilin kautta.

Yhteistyö ja edustus

Säätiön tärkeimmät yhteistyökumppanit vuoden 2022 aikana olivat Viron kulttuuriministeriö, Suomen ja Viron suurlähetystöt sekä Suomen Viron-instituutti Tallinnassa. Säätiön toimisto sijaitsee Helsingissä Eesti Maja - Viro-keskuksessa, jossa arkipäivän yhteistyö ja tiedonvaihto on aktiivista eri Viro-toimijoiden kanssa.

Toimitusjohtaja teki koko vuoden aktiivisesti yhteistyä molempien varainhoitajien kanssa. Toimitusjohtaja osallistui myös muiden varainhoitajien, Säätiöt ja rahastot-kattojärjestön sekä KPMG:n järjestämään kahdeksaan koulutusilaisuuteen.

Toimitusjohtaja osallistui myös 15. marraskuuta Suomen ja Viron välisen suhderaportin 1+1=3 esittelyilaisuuteen .

Vuoden 2022 toiminnan tulokset

Säätiön tärkein tehtävä on jakaa apurahoja. Näin ollen voidaan vuotta 2022 pitää säätiön historian menestyksekkäimpänä toimintavuotena. Apurahoja sai ennätysmäärä hakijoita ja jaettava summa oli suurin jaettu summa säätiön kuusivuotisen historian aikana.

Säätiön hallinto ja henkilöstö

Säätiön toimitusjohtajan tehtävästä vastasi KT Jaana Vasama. Vuonna 2022 säätiön hallituksen jäsenet olivat Gunnar Okk (puheenjohtaja), Jaakko Blomberg (varapj.), Sirje Helme, Sofi Oksanen ja Pekka Vapaavuori. Säätiön hallitus piti vuoden 2022 aikana neljä kokousta. Hallitus kutsui erityisavustajakseen Rein Langin. Hallituksen jäsenien toimikaudet päättyvät seuraavasti:

2022: Jaakko Blomberg (II) ja Pekka Vapaavuori (II) 2023: Sirje Helme (I)
2024: Sofi Oksanen (II) ja Gunnar Okk (I).

Säätiö hallintoneuvostoon kuuluivat vuonna 2022 Mart Meri (puheenjohtaja), Pilvi Hämäläinen (varapj.), Mika Akkanen, Kirsi Bongwirnso, Olari Elts, Heiki Ernits, Mikko Hannuksela, Janno Pöldma, Anne-Ly Reimaa ja Inkeri Ruokonen.

Vaikka säätiö on virallisesti rekisteröity Suomeen, sekä hallitukseen että hallintoneuvostoon on pyritty valitsemaan tasapuolisesti jäseniä kummastakin maasta. Hallintoneuvosto kokoontui vuoden 2022 aikana kaksi kertaa; 21.4. Helsingissä ja 3.11. Tallinnassa. Hallintoneuvoston jäsenten toimikaudet ovat määräaikaista ja päättyvät t seuraavasti:

2022: Kirsi Bognwirnso (II), Olari Elts (II), Heiki Ernits (II) ja Mart Meri (II),
2023: Pilvi Hämäläinen (I),
2024: Mika Akkanen (I), Janno Pöldma (I), Anne-Ly Reimaa (I), Inkeri Ruokonen (I)

Lähipiiritapahtumat

Säätiön tiedossa ovat seuraavat säätiön ja säätiön suppeaan lähipiiriin kuuluvien välillä tehdyt taloudelliset toimet tilikaudella 2022. Kertomuksessa käytetty lähipiiriryhmäjako perustuu säätiölain 1 luvun 8 §:ssä määritettyyn lähipiiriryhmäjakoon. Lähipiiritapahtumia seurataan kirjanpito-ohjelmiston palkanlaskennan sekä asiakas- ja toimittajarekisterien kautta. Suppean lähipiirin lähipiiritapahtumista laaditaan vuosittain yhteenveto ja tiedot esitellään hallitukselle tilinpäätöksen yhteydessä.

Säätiön toimitusjohtajalle maksettiin tilikauden aikana palkkioita. Säätiön hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenille on korvattu kokouksiin liittyviä matkakuluja. Hallituksen kokouksissa on tarjoiltu tavanomainen kahvitarjoilu. Hallituksen ja hallintoneuvoston kevättapaamisen yhteydessä tavattiin apurahansaajia, lounastettiin yhdessä ja tarjottiin mahdollisuus nähdä säätiöltä tukea saanut Lisbeta-ooppera Aleksanterin teatterissa. Hallintoneuvoston syyskokous pidettiin Tallinnan Elokuvamuseossa, jossa hallintoneuvosto myös lounasti ja tutustui kohteeseen. Kokouspalkkioita ei ole maksettu. Säätiön tilintarkastajalle maksettiin kuudennen tilikauden aikana palkkiota tehdystä työstä.

Ryhmä 1 ja 2 ei ole saanut osittain tai kokonaan vastikkeettomia korvauksia.

Säätiö ei ole myöntänyt avustuksia, apurahoja tai vastaavia etuuksia lähipiirilleen. Säätiö ei ole tiedossa ryhmien 3, 4 tai 6 kanssa tehtyjä taloudellisia transaktioita.

Suomalais-virolainen kulttuurisäätiö sr ei ole myöntänyt / antanut lainoja, apurahoja, vastuita tai vastuusitoumuksia säätiön lähipiiriin kuuluville.

Säätiön talous

Säätiön kuudes tilikausi oli 1.1.2022–31.12.2022. Säätiö sai Viron kulttuuriministeriöltä 15.000 euron suuruisen toiminta-avustuksen vuodelle 2022.

Kuudennella tilikaudella säätiön varsinaisen toiminnan kulut olivat yhteensä 152.057,38 euroa (v. 2021: 124.657,17 €) ja tilikauden alijäämä -62.860,04 euroa (v. 2021: +69.526,056 €).

Säätiön kirjanpidosta vastasi Suomen Säätiötilipalvelu Oy.

Säätiön sijoitustoiminta

Säätiöllä on kaksi kilpailutuksella valittua varainhoitajaa, joilla molemmilla on täyden valtakirjan omaisuudenhoitosopimus. Molemmilla varainhoitajilla on saman suuruiset pääomat hoidettavanaan kahdessa eri salkussa. Vuosi 2022 oli säätiölle kohtalainen sijoitusvuosi.

Säätiö noudatti sijoitustoiminnassaan vuonna 2018 hallituksen laatimaa sijoitussuunnitelmaa.

Säätiön hallitus seuraa jatkuvasti taloustilannetta ja ryhtyy tarvittaessa toimenpiteisiin. Toimitusjohtaja on yhteydessä ja tapaa varainhoitajia useamman kerran vuodessa. Toimitusjohtaja osallistui useisiin varainhoitajien järjestämiin webinaareihin sekä myös muiden järjestämiin varainhoitoa koskeviin koulutustilaisuuksiin.

Arvio säätiön talouden todennäköisestä kehityksestä ja riskeistä

Säätiöön perustettu määräämättömäksi ajaksi. Sijoitustoiminnassa kartetaan omaisuuden pysyvyyttä vaarantavia riskejä. Säätiö on noudattanut varovaista sijoituspolitiikkaa aloittaessa sijoitustoimintansa vuonna 2018. Säätiön tavoitteena on tulevaisuudessa jatkaa apurahojen jakamista pääomasta saaduilla tuotoilla.

Katse tulevaisuuteen

Suomalais-virolainen kulttuurisäätiö onnistui kuudennen toimintavuotensa aikana vahvistamaan perusedellytyksiä toimintansa vakiinnuttamiseksi. Säätiöllä on kaikki mahdollisuudet jatkaa varsinaisen tarkoituksensa toteuttamista, hyvin alkanutta apurahojen jakamista ja kehittämään toimintaansa. Säätiön yksi tavoite lähitulevaisuudessa on pääoman kartuttaminen ja suunnitelmallisen varainkeruutoiminnan aloittaminen. Lähivuosien tavoitteena on, että säätiön pääoma kasvaa kymmeneen miljoonaan. Tavoitteen saavuttamiseksi säätiö laati strategian, miten kasvattaa lähivuosina pääomaa kahdella miljoonalla eurolla. Säätiön on kehitettävä ja vakiinnutettava lähitulevaisuudessa apurahojen jakamiseen liittyvät käytännöt, lisättävä tunnettuuttaan ja verkostoiduttava aktiivisesti sekä Suomessa että Virossa. Säätiön on alettava myös miettimään sitä, miten se tallentaa apurahojen hakemiseen ja jakamiseen liittyvää toimintahistoriaansa. Vuonna 2023 edessä on myös kotisivujen uudistaminen. Säätiön taloudellinen tilanne on pidettävä vakaana samalla, kun mietitään keinoja pääoman kasvattamiseksi.

Koronavirukseen (Covid-19) ja Ukrainan sotaan liittyvien riskien vaikutukset säätiön toimintaan

Suomalais-virolainen kulttuurisäätiö sr:n hallitus on arvioinut koronaan ja Ukrainan sodan vaikutuksia säätiön toimintaan. Säätiön sijoitusvarallisuuden markkina-arvo laski merkittävästi 2020 alkuvuoden markkinatilanteen mukaisesti, mikä on korjaantunut. Toiminnan ja tulevaisuuden epävarmuustekijät ovat lisääntyneet. Pandemian vaikutukset kulttuurisektoriin ovat olleet murskaavat, lähes kaikki

kulttuuritoiminta ajettiin alas vuoden 2020 aikana, vuosi 2021 oli toipumisen ja palautumisen aikaa. Vuonna 2022 harjoiteltiin muuttunutta normaalia, jota leimasi edelleen epävarmuus ja ennen kaikkea se, että yleisön käyttäytyminen on muuttunut. Virusepidemiolla ei ole ollut merkittävää vaikutusta säätiön toimintaan tai maksukykyyn, mutta kulttuurisektoriin se on vaikuttanut rajusti. Vuoden 2022 uusi ennakoimaton riski on Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan. Säätiön hallitus seuraa sodan kehittymistä ja päivittää arviotaan sodan vaikutuksista tilanteen edetessä.